

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár:

Egyész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyed-
évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

Közelg a veszedelem!

— Óvintézkedéseket az árvíz ellen. —

Mint minden évben, ez évben sem mulaszthatjuk el hatáságaink figyelmét felhívni arra a veszedelemre, mely minden évben be-köszönt hozzánk és mindig meg-teszi pusztító útját megyszerte, de leginkább a Bodroglközön okoz rendszerint óriási károkat. A ta-vaszi vízáradásokról van szó. Azok-ról az áradásokról, melyek mult évben is előtörttek néhány köz-séget, de amelyek két évvel ez-előtt valóságos pusztítást vittek véghez az egész Bodroglközön, sőt a felvidéken is, óriási nyomort hagyva maguk után.

A mult évi, de különösen a két évvel ezelőtti veszedelmek élő figyelmeztetések az óvintézkedések sürgős, azonnali megtételére. Rég óta nem voltak oly óriási hava zásaink, mint ez évben, soha oly közelről nem fenyegetett hát az árvíz veszedelme, mint most.

Nem azon községek védelmére gondolunk, melyek a Tiszaszabá-lyozó társulat árterébe esnek, s melyek állandóan kellően vannak biztosítva; hanem gondolunk azon területre, mely a Bodrog és La-tore hullámterébe esik és amelyek a mult évi kisebbszerű olvadások dacára is víz alá kerültek.

Szentmária, Rad, Zetény, Boly, Véke, Szolnocska és Bodrogmező megmentése képezte most első sorban a megyei hatóságok köte-lességét és ha már a községek közül fekvő szántóföldeket nem is lehet megmenteni, legalább a községek belterületét mentse meg az árvíz veszedelmétől, hogy a szegény népnek ne kellesen — mint két évvel ezelőtt — újból a kö-rülfekvő magasabb dombokon, az isten szabad ege alatt nyomorogni és nézni, miként pusztítja el mindenteket a kegyetlen árvíz.

De ujhely város hatásáigat is

figyelmeztetnünk kell a közelgő veszélyre. Sőt leginkább őket, mert Ujhelyben minden évben meg-vannak a tavasi vízáradások kisebb, nagyobb mértékben és még soha sem tétettek meg azok meggátolására a kellő intézkedések, sőt mikor az árvíz már bekövet-kezett, akkor a mi hatáságaink tanácstalanul, tehetetlenül álltak a veszedelemmel szemben, mert nem volt meg a kellő eszközök a bajba került Ronyvapartí lako-sok segítésére.

Ujhely városa ez évben komoly veszedelem előtt áll. A hegyek mind magas hóréteggel vannak borítva. Isszonyu még csak el-képzelné is azt a pusztítást, amit a hegyekről hirtelen olvadásnak in-duló hó okozhat. Különösen az Alsó-Zsolyomkát és a Ronyvapar-ton levő cigánysort fenyegeti nagy veszedelem.

Polgármesterünknek és rendőr kapitányunknak mulaszthatatlanul sürgős kötelessége a közelgő veszélynek elejét venni és meg-tenni a kellő óvintézkedéseket arra, hogy ha már a veszedelmet teljesen elhárítani nem lehet, leg-alább minden, emberileg teljesít-hető óvintézkedésekkel csökkent-sék a veszély nagyságát.

Első kötelességük legyen a ha-tóságoknak a védelmi eszközök kellő mennyiségben való beszer-zése, nehogy az ő mulasztásuk, nemtörődömségük miatt számta-lan család fosztassék meg betevő falatjától és jusson esetleg koldus-botra.

Egy havi közigazgatás.

— A közigazgatást bizottság ülése. —

Élénk érdeklődés mellett tar-totta meg f. hó 8-án február havi rendes ülést Zemplénavar-megye közigazgatási bizottsága. Különös érdekességet kölcsön-zött az ülésnek ugyanis Nagy Barna orsz. képviselő, bizottsági

tagnak a főispánhoz és alispán-hoz intézett interpellációja, mely-ben a Molnár János sárospataki főbíró ellen megindított fegyelmi eljárás gyors lebonyolítását sür-gette.

Az interpellációval, valamint az arra adott válasszal részletes tudósításunk foglalkozik bővebben, itt csupán alispánunk részéről az interpellációra adott válaszi-ban elhangzott egy kijelentéssel kívánunk foglalkozni. Alispánunk ugyanis kijelentette, hogy ő a „Sárospataki Ujság” cikkét el nem olvasta, arról nem volt tu-domása, mert neki sem sajtó-irodája nincs, sem fizikai ideje nincs arra, hogy minden lapot végig olvasson. *De ha elolvasta volna a cikket, akkor sem indított volna eljárást Molnár ellen, mert a S. U. cikke nem volt aláírva s névtelen feljelentések alapján vizsgálatot nem indíthat.*

A kitógás első része ellen nem szólhatunk, méltányolnunk kell azt teljes mértékben, mint alapos és indokolt kifogást; de azt már semmiképen sem fogad-hatjuk el, sőt az ellen a legha-tározottabban tiltakozunk, hogy egy lapban aláírás nélkül meg-jelent panaszt, avagy feljelentést úgy kezeljenek, mint egy póstán levélben érkező és rendszerint aljas szándékból készült anonim feljelentést.

Minden lapnak van felelős-szerkesztője, aki minden, a lap-ban név nélkül megjelent közle-ményért felelős és aki, ha alap-talanul vádol, büntetőjogilag is szavatol a vádakért. Az ilyen vádakot tehát nem lehet, sőt nem szabad névtelen feljelentésekkel egyforma bánásmódban részesí-teni. Amennyire méltányoljuk te-hát az alispán ur kifogásainak első részét, ép oly határozott-sággal kell tiltakoznunk a kifo-gások második része miatt és tesszük ezt annál is inkább, mert — ösmerve alispánunk igazsá-gérzetét és helyes gondolkozás módját — tudjuk, hogy ez csak egy meggondolatlanul kimondott, ugynevezett lapsus volt és nem akarjuk, hogy az ilyen, — habár minden rossz szándék nélkül

mondott — téves kijelentések minden tiltakozás nélkül hangoz-hassanak el a Bizottság ülésén. Az ülés lefolyásáról különben az alábbiakban számolunk be részletesen;

Megnyitás.

9 órakor nyitotta meg Meczner Gyula főispán a bizottság ülést, melyen jelen voltak Dókai Gyula alispánon kívül: Thuranszky László főjegyző, Bernáth Aladar és Isépy Zoltán tb. főjegyzők, Mészák Jó-zsef dr. és Mattyasovszky Kálmán aljegyzők, Pintér István ár. elnök, Löcherer Lőrincz dr. t. főorvos, Szirmai István t. főügyész, Somogyi Bertalan t. ügyész, Eisert István kir. főügyérségi helyettes, Eiseman Oszkár kir. pénzügyigazgató, Bereg-szászy István kir. tanfelügyelő, Hönseh Dezső tanácsos, Szeszlér Odön kir. kulturmérnök referensek és bizottság választott tagjai közül: gr. Mailáth József, Nemthy József, Nagy Barna, Fejes István, Molnár Béla dr., és br. Sennyey Miklós.

A főispán a tárgyalás megkez-dése előtt bejelentette, hogy gr. Andrásy Sándor és Matolai Etele bizottsági tagok kimentették elma-radásukat. Bejelentette ezenkívül, hogy a közigazgatási bizottság ke-velebbi alakult segélybizottság az olaszoroszági földrendés által sujtottak segélyezésére indított gyűjtő-akciót kiterjesztette az akjai katasz-tróáldozatainak családjai segélyez-tésére is, még pedig szép eredmén-nyel amennyiben az adományok nagy számban érkeznek a segély-bizottsághoz.

Alispáni jelentés.

A főispán bejelentései után Thu-ranszky László várm. főjegyző ol-vasta fel az alispán január havi jelentését. A jelentés ezuttal nem tartalmazott semmi különös érde-kességgel bíró ügyet. Kezdődött a szabadságolások és fegyelmi viz-szálatok bejelentésével, majd a kö-zigazgatás állapotára tért át. Vét-ség és bünesetekről nem tehetett részletes jelentést az alispán, amennyiben a IV. kerületi csendőrpá-rancsnokság jelentését még be nem terjesztette. Sátoraljujhelyben lo-pás vétsége 15, lopás büntetése 13, baleset elleni vétség 15 esetben fordul-nak elő. A kózutak jók, közlekedési akadályok elő nem fordultak, Köz-egészségügyi állapotok kielégítőek. Mezőgazdasági állapotok nem a leg-jobbak. A borvetel pang, az árak rosszak. Allategészségügy kedvező. A közigazgatás menete rendes, be-érkezett a közigazgatási iktatóba 2395, alispáni iktatóba 634, köz-ponti választmányhoz 6, elnöki ik-

AMERIKAI TÖLTHETŐ TOLLSZÁR

KAPHATÓ

LANDESMANN MIKSA

ÁRA 1 KORONA.

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZEREK
KERESKEDÉSÉBEN.

Lapunk 4 oldal.

tatoba 14, összesen 2029 ügydarab. Jelentést tett még ezeken kívül az alispán az 1909. évi fősorozások idejéről, de ezt lapunk más helyén közöljük.

Főjegyző.

A szinai főszolgabíró jelentést tett az alispán utján a közigazgatási bizottságnak, hogy egy iparvasút műtanrendőri bejárása alkalmával a kereskedelemügyi minisztérium képviselőjében jelen volt vasúti főfelügyelő nem engedte meg a bejárásnál való részvételt azzal a megokolással, hogy az csak szakzerű technikai vizsgálat, melyen ilyenformán sem részvételi, sem felszólalási joga a főszolgabírónak nincs. Együttal — tekintettel arra, miszerint a törvény világosan nem rendelkezik a főszolgabíró részvételi joga tekintetében — kérte a bizottságot, hogy feliratilag kérje az ügyben a miniszter elvi döntését az ügyben annál is inkább, mert az eddigi jogszokás szerint mindig a főszolgabíró vett részt a járás képviselőjében a műtanrendőri bejárásoknál. A bizottság elfogadta az indítványt és a jelentésben foglaltak alapján felírta a kereskedelemügyi miniszterhez.

Aljegyzők.

A kir. tanfelügyelő panaszt tett Fűszerly Pál varannói körjegyző ellen azért, mert a tankötelességek összeírását nem a törvényszerintű uton, hanem valóságos alapon végezte és így hamis adatokat terjesztett be hozzá, melynek alapján a miniszterhez is hamis jelentés ment. A bizottság a panasz alapján a körjegyző ellen a fegyelmi eljárást elrendelte és annak fogamatosságával a varannói főszolgabírót bízta meg.

Egy újabb miniszteri rendelet értelmében minden év december hó végéig jelentést tartozik tenni a közigazgatási bizottság a valóságos és közoktatásiügyi miniszternek a nem állami tanítóik ellen az 1907. XXII. tc. 22 §. a), b), c), pontjai alapján elrendelt és lefolytatott fegyelmi ügyekről és az azokban hozott határozatokról. A bizottság ennek alapján utasította a tanfelügyelőt, hogy így irányban minden év december elejéig tegye meg jelentését a bizottságnak, hogy a leterjesztés kellő időben megtörténhessen.

39 kivételes nősülés engedélyezése iránti kérelem adatott be, valamennyit partióiálal terjesztették a honvédelmi miniszterhez.

Szerencs községnek a szerencsi cukorgyári répa és szalak szállítás tárgyában hozott alispáni határozat ellen beadott felebbezését elutasították.

A vitányi községi iskola, a felső kohányi, denesújfalusi, alsókamaróczi, padziesi, lazonyi állami elemi iskolák, a mádi, satoraljai helyi, nagymihályi kisdudodák és a nagymihályi iparos tanonciskola be-terjesztett számadásait jóváhagyta, valamint jóváhagyta az ugvári m. kir. erdőfelügyelőségnek a vármegye területén kezeise alatt levő erdők állapotáról szóló jelentését. — A kórházi ápolásdíjaknak I kor. 06 fillérről I kor. 13 fillérré való felemelése iránt beadott kérelmet partióiálal terjesztették fel a belügyminiszterhez.

T. ügyesek.

Zérczi Erzsébet liszlaki lakos mezőrendőri ügyében beadott felebbezést visszautasították. — Lefkó vics Fülöp alsócserenyi lakos panaszával polgári perre utasították. — Hirtenstein Mihály és társai mezőrendőri ügyében beadott felebbezést elutasították. — Spitz Árpád tályasi és öz. Zavadszky Sándorné rakóczi illetőséget megtagadták. — Mátyásza és Taktaherkányi községek, valamint a mádi közbirtokosság felelendtartásait jóváhagyta. — 11 győgydíj ügyben hoztak még nagy részben törési határozatot. — Jhiczky János orospataki tanító pa-

naszát megfelelő eljárás céljából a járás főszolgabírójának és tanfelügyelőnek kiadták.

Árv. elnök, t. főorvos.

Pintér István árvaszéki elnöknek különösebb jelenteni valója nem akadt, csupán annyit jelentett, hogy az árvaszék menete rendezés, az összes beérkezett darabok feldolgoztattak, hátrálék nincs.

Dr. Löcherer Lőrincz t. főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapotok jobbakként az előző hónapban. Az előző hónapban a hevenyrágály betegé száma 288, míg e hónapban csak 189 volt. Hullavizsgálat több esetben fordult elő. Beteterjesztett 188 vizsgálati jegyzőkönyvet.

A teleházai tanító családjánál vörheny fordult elő. Most szükségessé vált a lakás desinfiálása. A költségek 18 koronára rúgtak, melyeket a község vonakodása miatt a tanító volt kénytelen fizetni. A bizottság most felhívta a járás főszolgabíróját, hogy a felmerült költség fizetésére a községet kötelezze.

Molnár János szennyese.

Nagy Barna bizottsági tag interpellációt terjesztett elő, melyben hivatkozva arra az óriási fontosságra, mellyel a községek közigazgatásának zavartalan menete bír, kérte, hogy a Molnár János, sárospataki főbíró ellen elrendelt fegyelmi eljárást a község érdekében sűrűsen fejezzék be.

Meczner Gyula főispán rögtön válaszolt az interpellációra. Kijelentette, hogy a Molnár János ellen felhozott vádak csak magánpanaszok, melyek miután büntető útra is tereltek, az 1882. évi községi törvény 106 §-a alapján csak akkor bírálhatók el a fegyelmi választmány által, amikor a büntető eljárást jogerős ítélettel befejezték. Igaz ugyan, hogy a Molnár János által Radli Károly ellen az ügyben indított sajtóper már jogerősen befejeztetett, amennyiben Radli ellen az eljárás becsúszott, mivel az összes vádak beigazolást nyertek. De az ügy mégis folytatást nyert, amennyiben Molnár János ellen több ügyben büntető eljárás folyik, amelyek befejezése előtt a közigazgatási hatóság nem ítélezhetik. Majd ősmerteti a Sárospataki Újságban közölt, lapunk más helyen olvasható közleményt és kijelenti, hogy az ügyben sűrű vizsgálat megindítására és jelentéstételre utasította a járás főszolgabíróját és miután ez olyan természetű ügy, mely a büntető eljárás befejezésének bevárását nem teszi szükségessé, igéri, hogy az ügyben a legrovidebb időn belül meg fog ejtteni a legszigorubb vizsgálat és a vizsgálat eredményéhez képest az ítélet is.

Eisérth István kir. főügyési helyettes szótalt azután fel, aki elítéli a sajtóban labra kapott és itt is megnyilvánult ama állapotot, hogy az ügy teljes ősmerte nélkül tárgyalnak egyes ügyeket és így gyakran megtámadják azokat az embereket is, akiket nem hogy támadás nem érhet, de elismerés illeti partatlan és törvényes eljárásukért. Ősmerteti a Molnár viselt dolgait. Azok a bíróságnál már előrehaladott állapotban vannak, amennyiben a vádirat már beadott. R. Vid időn belül ítéletre is kerül a sor, mely ha jogerősen emelkedik, a fegyelmi választmányhoz kerül további eljárás céljából. Kijelenti, hogy az ügyben korrektebbül eljárni nem lehetett, amint abban a vármegye főispánja és alispánja eljár.

Dókus Gyula alispán kijelenti, hogy ő a Sárospataki Újság közleményét nem is olvasta eddig, amennyiben neki sajtóírója a nines, sem fizikai ideje nincs arra, hogy minden újságot átvasson. De kijelenti azt is, hogy az esetben, ha elolvasta volna is a cikket, a vizsgálatot nem indíthatta meg, mert a cikk alá nem volt írva és névtelen feljelentések eljárás alapját nem ké-

pezhetik. Most azonban Nagy Barna bizottsági tag feljelentése folytán elrendeli a vizsgálatot és annak eredményéhez képest esetleg a fegyelmit is.

Nagy Barna szótalt még fel röviden. Kijelentette, hogy ő nem panaszkodott, csak az eljárás befejezését sürgette. Közönnel veszi tudomásul a főispán és alispán felvilágosító szavait. — Ezzel aztán lekerülhetett ez a szennyese ügy a napirendről.

Kir. főügyési helyettes.

Eisérth István kir. főügyési helyettes jelenti, hogy a fogház közegészségügyi állapotára kielégítő. Január hóban egy rab elhalt, de ezt már Maramaroszigetről beteg szállították ide. Végül indítványt adott be, melyben kéri, hogy tekintettel a kórház nagy létszáma folytán beállott munkaszaporulatra a bizottság írjon fel az igazságügyminiszterhez, hogy Löcherer Lőrincz dr. fogházi orvos fizetését emeltesse. Br. Sennyei Miklós pártoló felszólalása után a bizottság az indítványt elfogadta, egyben felkérte a kir. ügyészt, hogy saját hatáskörében tegyen hasonlóan felterjesztést.

Kir. pénzügyigazgató.

Eiseman Os kár kir. pénzügyigazgató jelentése szerint befolyt egyes évi adóiban 191,944 kor., haddiban 2803 kor. 36 fillér, bélyegilletékekben 18671 kor. 55 fillér, fogyasztási adóiban 1,023,873 kor. 60 fillér és jogilletékekben 90291 kor. 50 fillér.

Grünvald Mór nátafalvai lakos tőkekamatódi ügyében beadott felebbezést elutasították. — Csapó Lajos felebbezésnek helyt adtak és haddióját 700 koronában állapították meg. Ugyancsak helyt adtak Ligeti Bertalan felebbezésének, amennyiben a házbér jövedelem megállapítására újabb beszélést rendelték el. — Szabaduch Mihály bányapataki, valamint Riba József hegyzavadi lakosok fegyveradó bírságát szabadságvesztésre változtatták át. — Merészpatak községben behajtatatianná vált 22 kor. hadmentességi díjat töröiték.

Kir. tanfelügyelő.

Balassa József okl. tanítónak megengedte a miniszter, hogy Máca községben egy magán elemi iskolát létesíthessen.

Latina Vilmosné és Tolvay Jolán nagymihályi óvónők ellen az iskolában folytatott botrányos viselkedésük miatt fegyelmi eljárást rendeltek el.

Battányi óvoda fenntartásához a közművelődési alaptól 400 korona segélyt szavaztak meg.

Vége.

Hönsch Dezső műszakitanácsos és Szeszler Odón kir. kultúrmenök jelentétkelen referációt után Thuránszky László főjegyző olvasta fel Ujhely városnak a csatorna építkezés mibenállásáról tett jelentését, mely szerint az előmunkálatok folynak és néhány hét alatt előreláthatólag az engedélyezési eljárás megkérhető és a pályázat kirítható lesz. — A bizottság a jelenléti tudomásul vette és a polgármestert márc 15-ig újabb jelentés beadására szólította fel.

Az ülés déli 12 órakor ért véget.

A vármegye közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Zempléni vármegye törvényhatósági bizottsága nagy fontosságú rendkívüli közgyűlést tartott f. hó 6-án d. e. 10 órakor. Különös fontosságú a gyűlésnek a satoraljai helyi közkórház új kazánházának felépítése körül keletkezett nagyszabású vita közösznött. Kérészy Gyula városi mérnök ugyanis alaposan átgondolt szakzerű felszólalásában meggyőző érvekkel bizo-

nyitgatta, hogy az új kazánház felépítése teljesen felesleges, amennyiben azt csak a kórházi külön vízvezeték teszi szükségessé, már pedig ennek egyedüli helyes és célszerű megoldása az volna, ha a kórház a városi vízvezeteki hálózat utján fedezné a vizszükségletét. Ez a megoldás egyrészt praktikusabb, másrészt olcsóbb és meg van az az előnye is, hogy a városi vízvezeték újabb jelentékeny jövedelemhez jutna, miáltal a fenntartása is könnyebbé válna a városra nézve.

A meggyőző érvekkel támogatott okos felszólalás élnék hatást keltett a jelenlévő bizottsági tagok sorában, amit bizonyít dr. Buza Barna és dr. Szirmai István pártoló felszólalása és a Buza Barna követítő indítványának egyhangú elfogadása. Különösen hatást keltő volt Szirmai István dr. felszólalása, aki kiméletlen szavakban egyeseknek fájó igazságokat mondott el a kórházépítkezések körül folyó gazdaságról, szavait egyeseken a kórházi választmány elnökéhez: Miklóssy Istvánhoz intézve.

Elmondotta, hogy a kórházi építkezések már a kórház építésének kezdetétől öletszerűen, minden alapossággal és körültekintéssel nélkül folynak. Az építkezési tervek nem tartották be minden tekintetben, mert az építkezés közben mind gátolmányok keletkeztek, még pedig — ugymond — drága ötletek, melyek azonnal kivételre kerültek és tetemesen megdrágították az építkezést. A jelenlegi új kazánház építést is csak olyan öletszerűen tartja, mely legfeljebb arra jó, hogy az építési költségek szaporodjanak. Nem tudja, hogy az új kazánház megfelelő lesz-e már és nem-e jut 1—2 év múlva valakinek valami újabb ötlet eszébe, mert még 3 évvel ezelőtt a jelenlegi kazánt és kazánházat is megfelelőnek találták. Ezért nem járul hozzá az új kazánház építéséhez.

Szirmai igazságos, de kiméletlen felszólalása láthatólag kellemetlenül érintette a kórházi választmány jelenlévő tagjait, de kénytelenek voltak szó nélkül lenyelni a kemény igazságokat, melyek még inkább bizonyították, a kórház vizellátásának csak egyetlen egy módja van, ha a városi vízműből történik.

A megyebizottság honorálta is a felszólalásokban elhangzott igazságokat és Buza követítő indítványának elfogadásával kimondották, hogy az új kazánház építéséhez elvben hozzájárul, de a vízvezeték bevezetésére vonatkozólag szakértőkkel tárgyalni fog s e tárgyalás eredményéhez képest fog a kérdés érdemében dönteni.

Ezen kívül előhatározták még, hogy a kórházi ápolási díjaknak 2 kor. 06 fillérről 2 kor. 13 fillérré való felemelést fogják kérni a belügyminiszteről, mert az utóbbi évben is 7500 kor. deficitje volt a kórháznak.

Még a Tisza és mellékfolyóinak hajózhatóvá tételére alakulandó bizottságba a megye részéről Dókus Gyula alispán, gr. Andrássy Sándor és br. Sennyei Miklós bizottsági tagokat küldték ki és azután a gyűlés jegyzőkönyvét hitelesítette.

A vármegye törvényhatósági bizottsága részben honorálta már a

Kérészy főmérnök által előadottakat, amennyiben hajlandó bemenni a közkórháznak a városi vízhálózattal való összekapcsolásába, ha az drágábbnak nem bizonyul az új kazánház felépítésénél és az új kazán beszerzésénél.

Előrelátható, hogy a mérleg a város javára fog esni. Azonban már most hallottunk hangokat, melyek ragaszkodnak a kazánház építéséhez minden körülmények között, még az esetben is, ha a városi vízzetvekből való vizszolgáltatás előnyösebb is lenne. Ezért előre is figyelmeztetjük az újhelyi bizottsági tagokat, hogy legyenek résen és a legközelebbi meggyűlésen, a mi kor ez tárgyalásra kerül, kövessenek el mindent, hogy a kórház a városi vízzetvekből fedezze vízszükségletét. Ez nagy érdeke a városnak.

H I R E K.

Függetlenségi kör estélye.

— Megtartották f. hó 6-án, szombaton este a városi színházban.

Referátát kéne írnom szépet, hangulatosat, Legalább megközelítőleg olyat, amelyet megérdemel az feledhetetlenül fényes táncmulatság, melyet kabarcával egybekötve f. hó 6-án, szombaton este rendezett a városi színházban a sátoraljauhelyi függetlenségi kör. De előre értem, hogy gyenge leszek annak a szíveteleket gyönyörködtető, kedves emlékü estélynek méltó megfestésére és ezért előre is becsanatát kérem a közönségnek, hogy csupán a riportter száraz egyhangúságával fogok beszámolni ez estélyről, hogy haivány képet nyújtsak annak sikeréről azoknak, akik elmulasztották lelküket visszavarázsolni abba a szép, abba a kedves, abba az elragadóan bájos hangulatba, amelyet csak a régi, évtizedekkel ezelőtti krónikák írónak adott meg megörökíteni és amelyet mi eddig csak hírből ismerhettünk.

De csak eddig. Most már mint valóság állnak előttünk a régi híres farsangok zajos sikerű mulatságai telve hangulattal, kedvellyel és mulatni végzással. Annyi színt, annyi pompát, amit ez az egyszerű mulatság kifejtett, csupán az Ezeréveszaka csodás varaszu mesebűben találhatóunk együtt. Csodaszép hölgyek a maguk igazó szépségében alkottak műleletet ennek pompás raguvasu estélynek, mely valóságos esemény-szamba megy a mai vérsegeny mulatságok korában.

Kabaréval kezdődött a mulatság. Esti nyolc órára volt hirdető a kabaré kezdete s íme már jóval a kitűzött idő előtt szinte tolongtak az emberek a színház tágas nézőterén, míg a pályók színtén zufoinság megették leginkább hölgyközönséggel, nem mindennapi keretű alkotva a jelenvölt díszes publikumnak.

Egynek 9 órakor gördült fel először a függöny és megjelent azon Rácz Miklós. Ez az általános kedvelt, ritka kedélyű, ügyes műkedvelőnk valaalkozott ezuttal a konferencier néhez szerepére. És — bátran állíthatjuk — ezt a különben nagyon hallatlan, fárasztó és kellemetlen szerepkört eddig kevesek által elért ritka sikerrel töltötte be. Mindvégig ötletes, szellemes konferálásával nagyban járult hozzá az est sikeréhez. — A konferencier első számként Pásztor Zoltánt, a Királysziinház ösztöndíjas növendékét jelentette be, aki joizú humorral egy prológot adott elő szép sikert aratva. Ez a fiatal kezdő színész-ember, aki csak nem rég távozott külföldre, színpadi otthonosságának, színészi késztségének már most, pályája legelején is fényes tanujelét adta; sokan már most is

nagy jövőt jósolnak neki. Őt követte Gödör Sándor szerencsi vendéglős tárogató-játéka, aki művésziesen adott elő egy pár szép régi magyar nótát, visszavarázsolva lelkünket a kuruc idők szép világába.

Buza Barna orsz. képviselőnk tartott ezután egy félig humoros, félig komoly felolvasást az ő általános ösmert kellemes előadásában, állandóan leköttve a jelenvölt közönség figyelmét.

De mindez csak bevezetése volt az estének; az igazi művészi élvezet, az igazi gyönyör csak ezután következett: Neubaue Miksáné urasszony énekét élvezhettük ezután, aki kellemes csengésű, bájos behelzélő sopránjával művésziesen énekelt dr. Kasztner Arpad diskrét kísérete mellett zajos tapsot váltva ki a közönségtől, melynek lelkeivel éneke első percétől már ö rendezett és fogva tartotta azt mindaddig míg énekének utolsó akordjai el nem hangzottak. — Eneke után felzúg tapsorkánra Székácsnak egy dalát kellett még élenkelnie.

Egyik kellemes meglepetésből még fel sem osudhatott a közönség, midőn már a másik következett. Répásky Margit urleány adott ugyanis elő egy vig monológot ritka kedvellyel, bájos köztetéssel.

Pásztor Zoltán következett utána, aki a budapesti kabarók legújabb műsor-számaát adta elő nagy hatást kelte dr. Kasztner Arpad zongorakísérete mellett. Ezt pedig egy kacagtató bohóság követte, melyet Péchy Jenő és Fantóni Béla adtak elő drótotótó kosztüm-ben állandó derültséget kelte.

Négy csodaszép hölgy: Hegedűs Gyözőné urasszony, Csecey Irén, Gölner Irén és Répásky Margit urleányok léptek ezután a színpadra és művészi tökélytel lejtettek el egy Gavotte-táncot. Mintha tündérek szálltak volna le az égbi közönségnek, hogy elejtsenek előttünk valamilyen mystikus tündértáncot, olyba tünnt nekem e négy igazó szépségű hölgy, amint a kümböző színű reflektor mellett, könnyű, fa tyolszerű ruháikban libegték ideoda a színpadon. Hálás is volt a közönség és lelkes tüntetéssel adott kifejezést a nekik nyújtott ritka élvezetért. A tánc betanításáért Révész Imre táncmestert illeti érdem.

A ritka sikerű est még újabb meglepetéseket is tartogatott számunkra. *Perichmowsky* Irén urleány Szabolcsmegeyből jött hozának és műkedvelőkönél eddig még nem tapasztalt tökélytel adott elő egy részletet a "Rika" c. operettből *Farkonyi* Sándor zongoratanár kísérete mellett. A siker azonban téponjátútt akkor érte el, amikor magyar daiokat énekelt önmagát kísérve zongorán. Sok művészt, még több műkedvelőt hallottunk már, de magyar nótát ilyen művésziesen énekelnl még nem hallottunk soha. A közönség tapsolt is sokat, de a művésznő — méltán megérdemli ezt a címet — nem volt hajlandó ismételnl. Hisz-szük, hogy legközelebb ismét szerencsénk lesz hallani ezeket a szép, lelket gyönyörködtető magyar nótákat.

Még zuggott a taps, amikor újból felgördült a függöny és a konferencier ez est egyik fénypontját jelentette be. Ez az is volt. *Csecey* Irén urleány szavalt cigányzene-kíséret mellett magyar nótákat. Megkapóan szép volt, amikor ez a bájos baba arcú leányka egy rozslugasban ülve, fejt könyökére hajtva a reflektorok színpompájától élvezve, magyar nótákat szavalt cigányzene-kíséret mellett. Már ez a műleu magában is teljes hatást keltő, hatha még ehhez egy mélyen átértett, ritka közvetienséggel előadott hatás szavalaot hallunk! Ennél felségesebb élvezetet nem is képzelhetü.k. Es ebben volt részünk ez alkalommal.

Még *Pásztor* Zoltán énekelt egy-

pár sikerült újhelyi aktuális kuplét és ezután véget ért a nagyszerű kabaré, hogy elkezdődhessen a tánc, melyet abba se hagytak kivilágos-kivirradtig.

Néhány pillanat alatt eltűntek a színpadon a teremből és elkezdődött a tánc. Soha ily óriási nyüzsgő tömeget táncmulatságon nem láttam. De fogaimat alkothat magának mindenké a jelenvöltak számáról, ha kiírjuk, hogy az első négyest éjjeli 1/2 2 órakor 90 pár táncolta. — Ez az oka annak is, hogy a jelenvöltak fényes névsorát nem közölhetjük. Képtelenség volt ugyanis a jelenvöltakot összeírni.

Egész reggeli 7 óráig tartott a mulatság, mely elért sikerével első helyet foglalja el az eddigi mulatságok között. Reggeli 7 órakor is aig lehetett még távozásra birni a táncoló párokat kik aig akartak megvalni ennek a páratlan sikerű éjnek színhelyétől.

Azonban mindennek vége szokott lenni, még ha oly szép, oly fleedhetetlen emlékü is, mint a függetlenségi kör mulatsága. Vége lett ennek a mulatságnak is, mely a függetlenségi kör újraéledését jelentti.

De mikor megemlékezünk a mulatság sikeréről, nem mulatsáthatjuk el annak megemlécsését sem, akinek ez leginkább köszönhető. *Nozák* Gyula főrendező érdeme nagyrészen ez a páratlan siker, az ő rendezői képességet, páratlan agilitását dicseri ez a fényes kabaré és mulatság, mely örökre feledhetlen lesz mindazoknak, kik azon jelen voltak.

Liar.

— **Pénzügyi kinevezések.** A pénzügyminisztium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök *Nyomarkay* Kázmér sátoraljauhelyi pénzügyi számvizsgálót pénzügyi számtanácsos és *Braccioni* Farkas István beregszászi pénzügyi számtanácsost pénzügyi tanácsosá kinevezte.

— **Igazságügyi kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Makó* Béla sátoraljauhelyi kir. törvénytudói joggyakornokot a kiskörsi kir. járásbírószághoz jegezvő névezte ki.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter *Szabla* Sándor zemlenymegyei kir. segédtanfelügyelőt a temesvári kir. tanfelügyelőszághoz helyezte át.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás és közoktatásiügyi miniszter *Beregszásy* Julia okl. tanítónőt rendes állami tanítónővé nevezte ki és szolgálat tételre a sátoraljauhelyi kir. tanfelügyelőszághoz osztotta be.

— **Halálozás.** *Károly* Arthur, az eperjesi szövetkezeti takarékpénztár ügyvezető igazgatója f. hó 7-ikén eperjesen elhunyt. Temetése f. hó 9-én d. u. 2 órakor volt általános részvét mellett.

— **Az 1909. évi fősorozások a megyében.** A folyó évi fősorozás a vármegye alispánja és a kiegészítő parancsnokságok által készített tervezet szerint jéronkint a következő napokon fog megtartatni: Királyhelmecc: március 1. 2. 3. és 4-én. Sátoraljauhely: a) a várost illetőleg márc. 6. és 8-án, b) a járást illetőleg 9. 10. és 11-én. Sárospatak: márc. 13. és 15-én. Szerencs: márc. 17. 18. 19. 20. és 22-én. Tokaj: márc. 24. 26. és 27-én. Mezőlaborec: márc. 26. 28-án. Szinna: márc. 29. 30. és 31-én. Homonna: április 2. és 3-án. Nagymihály: apr. 5. 6. és 7-én. Gálszécs: apr. 14. 15. és 16-án. Varannó: apr. 19. és 20-án. Sztropkó: apr. 23. és 24-én.

— **Werner Sárka hangversenye** *Werner* Sárka czimbiaommú-

vészóna a kalácriai és akjai szerencsölenségek által sujtottak segítségese javára rendezendő hangversenyét tanítványai és több műkedvelő közreműködésével f. hó 14-én d. u. fél 6 órakor fogja megtartani a vármegyeháza nagytermében. A nagyszabású ötétkönyeű hangverseny iránt városszerete nagy érdeklődés nyilvánul és így előreláthatólag szép összeg fog jutni a szerencsölenségek javára. — A hangverseny műsorát legközelebb közöljük.

— **Pro Calabria.** A déloszországi földrendés által sujtottak fölségitésére általam a város területén megéjtett gyűjtés 685 kor. 42 fillért eredményezett, melyre a Zemplén vmegyei kórnáz gyűjtőívén 50 kor., a M. A. V. fűtőházi főnökség gyűjtőívén 24 kor. 50 fill., a városi tisztviselők gyűjtőívén 39 kor. 10 fill., a csendőrség gyűjtőívén 9 kor., a sátoraljauhelyi kölesönös önszegező egylet gyűjtőívén 15 kor. Glatstein Mór gyűjtőívén 52 kor. 64 fill., Spénik János gyűjtőívén 42 kor. 33 fill., Kaszárda Gyula gyűjtőívén 35 kor. 68 fill., Szladek Lajos gyűjtőívén 8 kor. 60 fill., Guttman Herman gyűjtőívén 35 kor. 10 fill., Zsihovich Gyula gyűjtőívén 118 kor. 20 fill., Hellingner Gábor gyűjtőívén 101 kor., Bényey Dániel gyűjtőívén 34 kor. 80 fill., a Kérészy Odón polgári fiúiskolája gyűjtőívén 14 kor. 58 fillér., az áll. elemi iskola gyűjtőívén 11 kor. 80 fill., a Carolineum leánynevelő intézet gyűjtőívén 71 kor. 49 fill., a sátoraljauhelyi ipartestület gyűjtőívén pedig 4 kor. 90 fill., a gyártelep gyűjtőívén 11 kor. 20 fill., a tanfelügyelőszághoz gyűjtőívén 5 kor. 50 fill., folyt be. Ezen összegekre a pesti magy. kereskedelmi bankhoz küldtettek be. Az eredeti gyűjtőívek a város irattárában bárki által betekinthetők. Ugy a gyűjtőknek ténylekéseiért mint a nemesez erző közönségek adományaiért hálás köszönetet mondok. Sátoraljauhely, 1909. év február hó 5-én. *Kiss* Odón h. polgármester.

— **Közönetnyilvánítás.** A „Függetlenségi kör“ által f. hó 6-án rendezett kabaré mulatság tisztelt szereplőinek és közreműködőinek, még pedig: Neubaue Miksáné, Hegedűs Gyözőné urasszonyoknak, *Perichmowsky* Irén (Szabolcs m.), Répásky Margit, Csecey Irén, Gölner Irén urleányoknak, Gödör Sándor (Szerencs), dr. Buza Barna, Pásztor Zoltán (Budapest), Péchy Jenő, Fantóni Béla, dr. Kasztner Arpad, Racz Miklós, Frisch Heiman, Lánczi Aladár uraknak szives működésüket ezután mond hálás köszönetet a „Függetlenségi kör“ nevében és megbízásából N o v á k Gyula háznagy.

— **Gyermek-szinielőadás Tolcaván.** A tolcsvai ízr. tanestület tanszerek gyarapítására január 24-én fényes sikerű gyermek-szinielőadást rendezett táncmulatsággal egybekötve. Az előadást reggelig tartó tánc követte, melynek zenedíjához Schönfeld József bálrendező 60 koronával járult. Az éjféli vaesoránál Blum Arthur iskolászeki tag a társaság nevében elismerését és köszönetét nyilvánította Lukácsné Karpf Janka tanítónőnek, ki az izléses rendezés körül szakértelmet és lankatlan buzgalmat fejtett ki. Az előadás tiszta jüvedelme 186 korona 60 fillér volt.

— **Öngyilkosság.** Péter János bánóci államvasuti pénztárnok f. hó 9-én föbelötte magát, — szörnyet halt. Tettének oka eddig ismeretlen.

— **Nyilvános köszönet.** A kereskedő ifjak az általk védnökségem által rendezett játékokyőű bál jüvedelméből 50, azaz ötven koronát juttattak kezemhez a „Gyermekvédő Liga“ javára, melyet rendeltetési helyére már elküldöttem. Fogadják a tisztelt rendezők a Liga nevében kifejezett hálás köszönetemet. *Dokus* Gyuláné.

— **Elgázolás.** Novák Mihály, Stern László bárói bérli kocsisa, f. hó 7-én délben a Petőfi-utca és Wekerle-tér sarkán elgázolta Baga György dohánygyári asztalost. Baga a lovak patái alá került s fején s lábszáran szenvedett súlyos sérüléseket. Bagát kocsi a közkórházba szállította Friss Heiman tüzoltó parancsnok, ahol dr. Weisz Bertalan ügyeletes orvos részesítette első segélyben.

— **A favágók megrendszabályozása.** A rendőrkapitány e napokban észszeíratta a városban tartózkodó favágókat, a kik közül a rendőrkapitányságnál 79-en jelentkeztek. Az összeírásnak az volt a célja, hogy a favágók tulkapasait megakadályozza és velők a favágóra olyan árakat szabjon, a melyek a mai viszonyoknak megfelelnek és a melyek mellett sem a közönség nem lesz megszorolva, sem a favágók jogos és méltányos érdekei nem fognak kárt szenvedni. A favágók a következő egységárakban állapodtak meg: I. oszt. fát fűrészelnek ölenként 3 felé 6 koronáért, 4 felé 7 koronáért azon esetben, ha a favágatásának színhelye a faskamartól nem esik 10 méternél nagyobb távolságra. Elenkező esetben 1 koronával több fizetendő. II. od oszt. fát fűrészelnek ölenként 3 felé 7 koronáért, 4 felé 7 korona 40 fillérért, III. ad oszt. fát ölenként 3 felé fűrészelve 7 korona 20 fillérért, 4 felé 7 korona 60 fillérért. Piacon vásárolt egy székert fát 3 koronáért fűrészelnek és aprítanak fel. Ezeket az árakat csak a favágók szabták meg; ezek tehát még nem véglegesen megállapított árak. A rendőrkapitány az árakat most összeegyezteti más városok favágatási áraival és azután fogja a helyi viszonyok figyelembe vételével a favágás árait véglegesen megállapítani.

— **Nyilvános köszönet.** A sátoraljai helyi kereskedő ifjak mulatságuk jóvedelméből 30 koronát adományoztak a sátoraljai helyi izr. leányegylet javára, melyért ezuton mondok az egylet nevében hálás köszönetet. Egri Etelka e. elnök.

— **Baleset.** Schvarcz József helybeli lakosságát a helybeli petroleumfinomító-gyárban nyersolaj leeresztése közben kezén megsérült. Első orvosi segélyben Dr. Szepesy Arnold városi főorvos részesítette. Sérülése könnyebb természetű.

— **Országos vásár.** Az Apollónia országos vásárt folyó hó 8-án tartották meg Sátoraljai helyben. A kemény téli időjárás dacára a vásár elég népes volt. Különösen nagy arányokat űtött a vásár a hecskei vásártéren, a hová temérdek szarvas marhát és lovat hajtottak fel. A szarvasmarhák és lovak közepes áron kelték el.

— **Ló szemle.** Folyó hó 8-án délelőtt a pályaudvar előtti téren a birtokosoknak kiadott honvéd kincstári lovakat szemlélte meg egy 3-3 tagból álló katonai és polgári bizottság. A katonai bizottság részéről jelenvolt Malatinszky István honvédszázados őrnagy, báró Sardagna Géza főhadnagy és Markó Imre főállatorvos. Összesen 51 lovat szemléltek meg, a melyek közül egy kivételével valamennyit kitűnőnek minősítettek és hadi szolgálatra alkalmasnak találtak.

FARSANG.

— **A leányegylet jelmezestélye.** A sátoraljai helyi izr. leányegylet f. hó 27-én megtartandó jelmezestélyre nagyban folynak az előkészületek. A rendezőség a napokban küldi szét a meghívókat.

— **Varanói tüzoltó-bál.** Varanó-f. hó 7-én nagyszabású tüzoltó-bál volt, melyen a város majdnem egész intelligenciája részt vett. A mulatság a legkedélyesebb hangulatban a késő reggeli órákig tartott.

— **Gyártelepek mulatsága.** A sátoraljai helyi gyártelepi dal-, zene- és önképzőköri 1909. évi február hó 23-án kedden, a gyártelepen bohóc-estélyt rendez.

— **Csizmadiák tánc-stélye.** A sátoraljai helyi csizmadia társulat 1909. évi február hó 13-ik napján, a városi színházban szegény iparosok felségélyezésére jótékonycélú zártkörű táncmulatságot rendez. Jegyek előre válthatók Lomniczer József és fiai bórkereskedésében.

Angol-kór.

Ami kiváló és koncentrált táplálék, amely a SCOTT-féle Emulsió ban foglaltatik, táplálja a csontokat s azokat keményekké és egyenesekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körülvevő hus egzségese és szilárd lesz.

Az általános egzség a

SCOTT-féle Emulsió hatása alatt, rohamosan javul és az angol-kóros gyermekek époló rózsás és viruló arcszint kapnak, mint az egzségesegek. Az orvosok állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió használatát.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógytárban.

A legjobb bőrfényesítő

Egyedüli gyártója: Székely és Társa Kassa

SZERESZTŐI ÜZENETEK.

Kis Lámis. Va'ami fojogotja még mindig a torkomat s folyton az ajulás környékez, amióta beküldött költeményét végig olvastam. Ilyet még újhlyei költők között egy sem követett el. Fiatal ember! Hisz ön ös reklam a doktoroknak, kiknek városobáiban nyüzsgéni fog a sok versszonyban szenvedő patients. — Avagy talán embergyűlölő ön? — Mutatóul — hogy az ártatlan olvasóközségnek izel-tővel szilgálhassunk a hallatlan égbeküldő in-utusról — ide iktatjuk egyik kínos stoplaját; ime:

„Förö lízas báli éjfel
Rólad zeng dalom vad szenvedélyvel.
Melyen oly perzselő volt a lég
S az ő szemé oly tenger-kék.
Igazó mosolyát láthattam
Nádszál derekát átkarolhattam
S aztán . . . el kello túla váinom
S míg röpitve haza vitt szánom
Kajánul néztem fel az égre:
Oh!! Mért is van a báli éjnek vége.
[vége, vége . . .]

Hallja az Úr!!? Tudja, hog, ez a súlyos testi sértés büntetével azonos? — Egy jó tanácsunk van azonban az ön számára: nehogy ismét homlokán ösökölja a muza, kérjük, nem, könyörgünk, ne jöjjön inkább maskor balba — s törje el ezer darabra hantját, mert, úlíonban a szegény társadalmának ísz vége. . . vége . . . vége . . .

H. K. (Nagyki inda) Nem közölhető.
Dr. L. S. Nem felel meg lapunk irányának s így nem közölhető.
Skrupulusok. Ostobaságnak tartjuk. Különben valoszinűleg mondta ezt már önek más is.

Sz. Z. gyógyszerész Kolozsvár. Közléményét vettük és — nem közöljük. Honnan tudja, hogy mi gratuláló kedvben vagyunk?

R. J. (Helyben) A hűség szép, kedves dolog maradjon is hül az iradalomho, de egyelőre csak az asztal fiókájának dolgozzék. Hiszik, hogy lesz idő, amikor elfogadhatjuk egy-egy közleményét.

A szerkesztésért felelős:
A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA.

Jó étvágyat

kap ön, ha a
KAISER-féle

borsos minta karamellákat
használja.

Orvosilag kipróbálva és ajánlv.

Nélkülözhetetlen emésztési zavarok, étvágytalanság és gyomor-fájásnál stb. Uditő és vídamító szer
Egy csomag ára: 20 és 40 fill.

Kapható Hrabéczy Kálmán drogériájában Sátoraljai helyen.

Eladó.

A Rákóczi-u. 36. szám alatt ujonnan épült ház, a magashegyen (Boda dűlőben) teljesen betelepített 2 hol'as szőlő, a hozzávaló nagy kőborházal, udvarral, gyümölcsösökkel és gazdasági eszközökkel, valamint egy Zsolyomkán levő lakóház és pinceszabad kézből, közvetítés kizárásával jutányosan eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

A gyermekvédő-ligának
jövendelő

— Az Országos —
Gyermekvédő-liga

LEVÉLPAPIRJA

csinos dobozokban
kaphatók

Landesmann Miksa
könyvkereskedésében.

Olajfestészethez

szükséges kellékek:

u. m. olajfestékek, ecsetek, festővászon, mastixfirniss, damasztfirniss, recifterpentin, lenolaj, paletta stb.

nagy választékban kapható

Landesmann Miksa és Társa

könyv-, papir-, író- és rajzszerszerkereskedésében
Sátoraljai helyben.

Hirdetések

jutányos áron
felvétetnek a

kiadóhivatalban.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSÉBEN

Kapható:
Landesmann Miksa és Lövy Adolf
papirkereskedésében Sátoraljai helyen.